

ข่าวเดือนการระบาดศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๑๙ ประจำวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓

เฝ้าระวังหนอนผีเสื้อขอนใบมะเขือเทศ (tomato leafminer)

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศ มะเขือ พริก และมันฝรั่ง ในทุกภาคของประเทศไทย หมั่นสำรวจแปลงปลูกพืชผักอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเฝ้าระวังหนอนผีเสื้อขอนใบมะเขือเทศเข้าทำลาย เนื่องจากเป็นศัตรูพืชรุกรานร้ายแรงระดับโลก สามารถทำความเสียหายต่อพืชเศรษฐกิจได้หลายชนิด ซึ่งมีพืชอาหารหลักเป็นมะเขือเทศ มะเขือ มันฝรั่ง พริกหวาน ยาสูบ และโทงเทงฝรั่ง ส่วนพืชอาหารทางเลือก ได้แก่ ถั่ว และกะหล่ำ โดยทั่วไปหนอนจะเข้าทำลายใบเป็นหลัก แต่ก็สามารถเจาะเข้าทำลายผลได้ด้วย หากพบการทำลายให้รีบแจ้งหรือขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อหาแนวทางการควบคุม และป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หากระบาดรุนแรงผลผลิตอาจเสียหายได้ ๘๐ - ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tuta absoluta*

วงศ์ : Gelechiidae

อันดับ : Lepidoptera

ชื่ออื่น : -

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็กสีน้ำตาลมีจุดสีดำบนปีก ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่ได้มากถึง ๒๖๐ ฟอง ไข่รูปร่างรีมักจะวางอยู่ด้านใต้ใบ และกลีบเลี้ยงของผลที่สุกแก่ หนอนระยะแรกมีสีขาวหรือสีครีม หัวสีดำ ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีชมพูหรือสีเขียว หนอนโตเต็มที่แล้วจะเข้าดักแด้ในดิน

ลักษณะการทำลาย

หนอนจะเข้าทำลายใบเป็นหลักโดยกัดกินชอนไชภายในแผ่นใบทำให้สูญเสียความสามารถในการสังเคราะห์แสง หากเกิดความเสียหายรุนแรงมากอาจทำให้ใบร่วงและตายได้ และหนอนวัยต่างๆ ก่อนเข้าดักแด้สามารถที่จะเจาะเข้าทำลายผลได้ หรือเมื่อตัวเต็มวัยมีการวางไข่บนผลหลังจากฟักออกจากไข่ตัวหนอนจะเข้าไปทำลายในผล หรือวางไข่ตรงบริเวณที่ผลติดกัน ทำให้เกิดการเข้าทำลาย ๒ ผลพร้อมๆ กัน บริเวณใกล้ๆ กับแผลจะสามารถมองเห็นขุยสีเข้มคล้ายมูลไส้เดือนซึ่งเมื่อผ่าผลจะพบหนอนอยู่ภายใน

พืชอาหาร มะเขือเทศ มะเขือ มันฝรั่ง พริกหวาน ยาสูบ โทงเทงฝรั่ง ถั่ว และพืชตระกูลกะหล่ำ

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

ก่อนปลูก

๑. ทำความสะอาดแปลงปลูก เก็บเศษซากพืชที่ถูกหนอนผีเสื้อขอนใบมะเขือเทศทำลาย
๒. ไถพรวนพลิกตากดินเพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน
๓. ใช้ต้นกล้ามะเขือเทศและวัสดุปลูกที่ปราศจากหนอนผีเสื้อขอนใบมะเขือเทศ
๔. ปลูกพืชหมุนเวียน โดยที่ไม่ใช่พืชอาศัยของหนอนผีเสื้อขอนใบมะเขือเทศ

หลังปลูก

๑. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ โดยสำรวจหาร่องรอยการทำลายบนใบ ดอก ผล และยอดมะเขือเทศ

๒. ใช้กับดักกาวเหนียวสีเหลืองหรือกับดักฟีโรโมน ๓ - ๔ กับดักต่อไร่ และเมื่อพบผีเสื้อ ๓ - ๔ ตัวต่อกับดักต่อสัปดาห์ ให้ติดตั้งกับดักฟีโรโมนดักจับตัวเต็มวัยเพศผู้ ๖ - ๘ กับดักต่อไร่ เพื่อลดประชากรผีเสื้อหนอนขอนใบมะเขือเทศ

๓. ใช้สารชีวภัณฑ์เมื่อพบการระบาดในระยะแรก หรือระยะใกล้เก็บเกี่ยวผลผลิต ดังนี้

- เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์เคอร์สตากี อัตรา ๘๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ

๒๐ ลิตร พ่นทุก ๔ - ๗ วัน

๔. หากจำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดแมลงแนะนำ ดังนี้

- อีมาเมกติน เบนโซเอต ๑.๙๒% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (กลุ่ม ๖) หรือ
- คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (กลุ่ม ๒๘) หรือ
- คลอร์ฟินาเพอร์ ๑๐% เอสซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (กลุ่ม ๑๓) หรือ
- สไปนีโทแรม ๑๒% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (กลุ่ม ๒๒) หรือ
- อินดอกซาคาร์บ ๑๕% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (กลุ่ม ๒๒) หรือ
- ลูเฟนนูรอน ๕% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (กลุ่ม ๑๕)

โดยพ่นสารเคมีกำจัดแมลงทุก ๕ - ๗ วัน ติดต่อกัน ๒ - ๓ ครั้ง โดยใช้กลุ่มสารสลับกันอย่างน้อย ๒ กลุ่ม ใน ๑ รอบวงจรชีวิต (๓๐ วัน) และเว้นระยะไม่ใช้สารกลุ่มเดิมในรอบวงจรชีวิตถัดไป เพื่อลดการสร้างความต้านทานต่อสารเคมีกำจัดแมลงกลุ่มดังกล่าว

ที่มา : ๑. กรมวิชาการเกษตร

๒. <https://www.cabi.org/ISC/datasheet/49260>

๓. <http://www.tutaabsoluta.com/tuta-absoluta>

๔. <https://www.greenhousecanada.com/news/new-biocontrol-in-the-netherlands-for-tomato-leaf-miner-2583>

ที่ปรึกษา : นางสาวสุมนา ลิมาสถัญญ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงโดย : นางสาวเบญจมาภรณ์ ชุ่มจิตร นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นางสาวศศิประภา มาราช นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

ที่มาภาพ : <http://www.tutaabsoluta.com/tuta-absoluta>

ที่มาภาพ : <https://www.greenhousecanada.com/news/new-biocontrol-in-the-netherlands-for-tomato-leaf-miner-2583>

ที่มาภาพ : <https://www.cabi.org/ISC/datasheet/49260>